

Список використаних джерел

1. Невербальне спілкування. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/ Невербальне_спілкування](https://uk.wikipedia.org/wiki/Невербальне_спілкування) (дата звернення 18.04.2020).
2. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли других людей по их жестам. URL: <http://booksonline.com.ua/view.php?book=168970?> (дата звернення 18.04.2020).
3. Бондаренко В. В. Риторика. Харків : Вид-во ХНАДУ, 2008. 121 с. URL: <https://buklib.net/books/36742/> (дата звернення 20.04.2020).
4. Боголюбова Н. М. Міжкультурна комунікація. URL: https://stud.com.ua/90310/kulturologiya/formi_tipi_elementi_mizhkulturnoyi_komunikatsiyi (дата звернення 20.04.2020).
5. Добротворский И. Как относиться к себе и к людям, или практическая психология на каждый день. Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. 191 с.
6. Новак О. М. Невербальні засоби спілкування у професійному мовленні. URL: <https://kumlk.kpi.ua/node/1648?> (дата звернення 24.04.2020).
7. Варенко В. М., Горбунова О. В. Референтна справа. URL: https://pidruchniki.com/87042/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_osoblivosti (дата звернення 24.04.2020).

Мельник В. Є., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

Науковий керівник – Пузь І. В., канд. психол. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Необізнаність батьків, вихователів, викладачів у питаннях, пов'язаних із статевим вихованням підростаючого покоління вже протягом тривалого часу залишається актуальною проблемою. Більшість молодих людей, спираючись на інформацію про особливості статевого життя, яку отримують від однолітків або з різних матеріалів, орієнтованих на дорослих, можуть наробити багато помилок у своєму юному віці, які негативно відобразатимуться не тільки на стані їхнього здоров'я, але й на подальшому житті та благополуччі. Серед основних проблем, які вказують на дефіцит знань щодо статевого життя сучасної молоді, є зниження віку початку неповнолітніми статевого життя, що

супроводжується збільшенням кількості штучного переривання вагітності, можливістю зараження інфекціями, які передаються статевим шляхом, та появою серед молодих дівчат матерів-одиначок. Враховуючи вищезазначене, стає зрозумілим, що проблема статевого виховання є актуальною у сучасному суспільстві не тільки з наукового погляду, але й з погляду соціальної значущості, оскільки загальновідомо, що молодь виступає потенціалом розвитку будь-якого суспільства.

Статеве виховання прийнято розглядати як процес надання знань про анатомію статевих органів людини, статеве розмноження (зачаття, запліднення, розвиток зародка і плоду, пологи), секс та статевий акт, репродуктивне здоров'я, емоційні стосунки з сексуальним партнером / партнеркою, репродуктивні права і відповідальності, планування сім'ї, контрацепцію, контроль над народжуваністю та інші аспекти сексуальної поведінки людини [3].

Статеве виховання містить відомості про сексуальність, включно з інформацією про планування сім'ї, про всі аспекти сексуальності індивіда, зокрема і про зовнішній вигляд оголеного тіла, сексуальну орієнтацію, про статеве задоволення, цінності, прийняття рішення щодо статевого зв'язку, спілкування, інфекції, що передаються статевим шляхом, і як уникнути їх.

Культура статевого життя – це частина культури суспільства. Безліч різних обставин спричинили те, що психолого-сексуальна культура сучасної молоді є досить низькою. Ситуація, що склалася, сприяє виникненню проблем, які у свою чергу значно впливають на психіку молоді, її здоров'я й особисте щастя. Соціалізація сексуальної поведінки проявляє себе у засвоєнні сексуальних і суспільних норм, у сексуальній культурі, яка обумовлена статевим вихованням і сексуальною просвітою в сексуальному досвіді [1, с. 62].

Щодо засвоєння різних аспектів статевого виховання, то для більшості молодих людей процес активного фізіологічного дозрівання має особливе значення. По-перше, ці, дуже відчутні для самої дитини зміни, роблять її більш дорослою і є одним із джерел відчуття власної дорослості, яке з'являється, ґрунтуючись на уявленні про свою схожість з дорослими. По-друге, статеве дозрівання стимулює цікавість до протилежної статі, виникнення нових відчуттів, почуттів та переживань. Міра внутрішньої зайнятості і зосередженості молодої особи на нових відчуттях і переживаннях, їх місце в його житті визначається як широкими соціальними умовами, так і певними індивідуальними обставинами життя, особливостями його виховання.

Варто зазначити, що негативно впливати на особисте життя та формування статево-рольової поведінки молодого покоління може вільний доступ до різного роду книг, журналів, кінофільмів і сайтів, які орієнтовані на дорослу аудиторію. Все це разом, а також розмови з однолітками про проблеми кохання

і статі провокують підвищення цікавості молоді до інтимних стосунків. Молодь вважає, що така поведінка є проявом дорослості. Значне місце у статевому вихованні належить сім'ї, де молода особа бачить взірці поведінки батьків у різних ситуаціях. Найважливішими завданнями сім'ї у статевому вихованні виступають: виховання жіночності та мужності, статева просвіта і сексуальне виховання, формування досвіду нестатевої любові, підготовка до виконання численних подружніх ролей у майбутній власній родині.

Процес статевого виховання підрастаючого покоління можна умовно поділити на п'ять основних етапів. Перший етап, який має починатися з 2 до 7 років, вміщує у собі пізнання дитиною власного «Я», зародження поняття про будову свого тіла, отримання правдивих і найбільш повних (звісно, з урахуванням віку) відповідей на запитання: чим відрізняється хлопчик від дівчинки, звідки з'являються діти? На другому етапі, який охоплює вік від 8 до 11 років, інформація, отримана на першому етапі, має бути конкретизована, потрібно допомогти дитині упорядкувати свої знання так, щоб уникнути психологічної травми. Дуже важливо ще задовго до першої менструації пояснити дівчинкам, які зміни можуть відбутися в їхньому організмі. У свою чергу, і хлопчикам необхідно пояснити про зміни, які почнуть з'являтися в їх організмі (оволосіння на тілі, ерекція тощо). Третій етап, який має охоплювати період від 11 до 13 років, має бути спрямований на інформування підлітків про статеві відносини. До того ж у цей час виникають перші симпатії, складаються пари. І тут важливо не тільки надати їм якусь інформацію про фізіологію людини, але й детально опрацювати з ними моральну і правову сторони статевих взаємин. На четвертому етапі, який має починатися з 14 до 18 років, і на п'ятому етапах статевого виховання, після 19 років, має відбуватися зміцнення і частко реалізація фізіологічної ролі чоловіка і жінки, підвищення рівня контрацептивної культури, ознайомлення зі специфікою встановлення стабільних відносин між партнерами [2, с. 171].

Отже, узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що при вчасному і правильному статевому вихованні підрастаючого покоління можна попередити виникнення низки соціальних проблем, які можуть виникати у молодіжному середовищі внаслідок дефіциту знань щодо статевого життя. Саме системна робота фахівців з молоддю сприятиме опануванню правильної, достовірної інформації, що дасть змогу своєчасно уникнути різних помилок, пов'язаних із сексуальною сферою життя молодої людини.

Список використаних джерел

1. Кравченко Л. А., Кобзаєва І. М. Роль сексуальної освіти у зміцненні здоров'я підлітків. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-*

конференції: *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку* Бердянськ : БДПУ, 2018. С. 62–63.

2. Пилипенко С., Пилипенко В. Проблеми статевого виховання підлітків у сучасному закладі освіти. *Витоки педагогічної майстерності*. Вип. 22. 2018. С. 170–174.
3. Статеве виховання. URL: <https://cutt.ly/zyejecJ> (дата звернення – 20.04.2020)

Мороз А. П., магістрант спеціальності «Психологія»,
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТЕЛЕФОННОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ СУЇЦИДАЛЬНИХ КЛІЄНТІВ

Особливості життя сучасної людини щодня створюють передумови для виникнення важких стресових ситуацій і кризових станів, які особистість не завжди може вирішити сама. Конфлікти на робочому місці та у сім'ї, психологічне або фізичне насилля, почуття самотності, втрати, нестабільність матеріального становища тощо дестабілізують психоемоційний стан людини. У більшості випадків наявні проблеми людина здатна вирішити самостійно або звернутися за допомогою до близьких людей. Проте є ситуації, про які людині не хочеться нікому розповідати, або в неї є негативний досвід спілкування з близькими, внаслідок чого вона боїться повторно висвітлювати комусь власні проблеми. Варто зауважити, що при виникненні серйозних психотравмуючих обставин, або ж тривалого перебування у стресовому стані, самостійно відновити гармонійний стан психічного здоров'я стає надзвичайно важко, а в низці випадків – і неможливо.

Загальновідомо, що резерви людського організму обмежені, і перебування під дією шкідливих чи загрозливих стресогенних факторів (обставин) безперервно призводить до виснаження. Рано чи пізно стан фізичного та психічного здоров'я почне погіршуватися, крайньою межею чого може стати скоєння суїциду. Аналіз сучасних досліджень дає підставу судити про те, що за деструктивного впливу певних чинників будь-яка, навіть абсолютно здорова особистість може схилитися до здійснення акту самогубства [4].

Суїцид розуміється, як аутоагресивна поведінка людини, спрямована на її знищення. Водночас рішення про здійснення самогубства має бути навмисним і свідомим. Коли у людини виникають думки про позбавлення себе життя, така